

UUDISED

EESTI LAUL ei saa läbi türilasteta

Konkursi EESTI LAUL 2009 finaali pääsenud kümne laulu sekka jõudis ka Jarek Kasari (artistinimega Chalice) laul „Nelikümmend”, millele taustahääled annavad Türi noor-mehed ansamblist Maagiline Kuues.

ANTS OIDEKIVI
riht@tyri.ee

Sügisel kuulutas Eesti Rahvusringhääling välja Eurovisiooni rahvusliku eelvooru, mis kannab sel aastal nime EESTI LAUL 2009. Erinevalt varasematest aastatest valitud autoritele finaalikutseid tänavu ei jagata. Avatud konkursile esitatud 110 laulu seast valis žürii välja kümme lugu, mis osalevad rahvuslikus eelvoorus.

Heidy Purga, konkursi produtsent, põhjendas nime muutust uue suuna valimisega. „Kuna kogu ettevõtmise olemuse muutmine on meie eesmärk, vajas värskendamist ka lauluvõistluse nimi. Me ootame ja loodame muusikutelt selliseid laule, mida seostatakse just nendega ja mis sobivad Eestis elavatele inimestele. Muusikud ei tohi rahvusvahelise konkursi pärast kaotada oma isikupära ja muutuda erilisteks „eurotoodeteks”. Lisaks tahtsime korraldada seekord avatud konkursi just nii, et kümne võistluslaulu žürii teaks juba valimise ajal, kelle laule nad kuulavad,” selgitas Purga. „Kui aga ühel päeval otsustatakse, et me ei soovi enam Eurovisiooni lauluvõistlusele osaleda, võib EESTI LAULU saada siiski jätkuda olulise muusikasündmusena.”

Esimene laule tutvustav saade on otse-eeetris juba sel laupäeval. Enne finaali on veebruarikuu jooksul eetris saated, kus saab teha tutvust osalevate laulude ja muusikutega. EESTI LAUL 2009, Eurovisiooni Eesti finaali, on eetris 7. märtsil. Siis selgub, milline laul sõidab Eestit esindama Eurovisiooni 54. lauluvõistlusele Moskvasse.

Segakoor Suisapäisa dirigendi Kuldari Schütsi sõnul satust tema koos kaaslastega Eurovisiooni „karussellile” täiesti ootamatult. Eelmise nädala teisipäeval olevat talle helista-

Ansambli „maagiliseks kuuendaks” on sedapuhku ei keegi muu kui Chalice (esiplaanil).

Erakogu

nud Jarek Kasari ja palunud leida oma konkursi finaali pääsenud laulule viis taustalauljat.

„Ma ei tea, miks ta just minu poole pöördus. Puustusime põgusalt kokku suvel, kui Suisapäisa esines koos Tõnis Mägi ja Chalice'iga Jänedal,” imestas Schüts.

Kuna loo pealkiri on „Nelikümmend”, oli esialgseks tingimuseks, et lauljad oleksid 30 kuni 40aastased mehed. „Chalice ütles, et see on väga kurb ja tõsine lugu, aga kui esimest korda kuulasin, siis sain kohutäie naerda,” ütles Schüts. „Eelkõige tekst, aga ka muusika on Chalice'ile omase kiiksuga – üldsegi mitte tüüpiline eurolugu.”

Kuigi laul tundus vokaalselt üpris keeruline, otsustas Schüts härjal sarvist haarata ja kutsuda projektkorras veel kord kokku ansambli Maagiline Seitsmes. A capella laulu viljelenud sekstett sündis poolteist aastat tagasi ja tegutseti umbes aasta. Tähtsamad esinemised olid möödunud aastal Tartu rahu aastapäeval Vanemuise kontserdisaalis ja sügisel ETV lastesaates „Saame kokku Tomi juures”.

Schütsi ütlust mööda pole ajanappuse tõttu viimasel ajal enam koos käidud. „Kuna konkursi reglement lubab lavale kuni kuus esinejat, pidime ühe mehe välja jätta,” selgitas ta.

Viieliikmelisse taustalaulu koosseisu kuuluvad lisaks Kuldari Schütsile Mikk De-

TEAVE

Konkursi EESTI LAUL 2009 finaalis võistlevad:

1. „Destiny” - muusika ja sõnad Sven Lõhmus, esitaja Laura
2. „Freedom” - muusika Rolf Roosalu, sõnad Rolf Roosalu ja Maian-Anna Kärmas, esitaja Rolf Junior
3. „Nelikümmend” - muusika ja sõnad Jarek Kasari, esitaja Chalice
4. „One Last Dance” - muusika Pearu Paulus, Ilmar Laisaar ja Alar Kotkas, sõnad Marya Roxx, esitaja Ithaka-Maria
5. „Rändajad” - muusika ja sõnad Sven Lõhmus, esitaja Sandra Nurmsalu
6. „See päev” - muusika Stig Ræsta, sõnad Fred Krieger, esitaja Traffic
7. „Too Good For You” - muusika ja sõnad Vahur Valgmaa ja Janne Saar, esitaja Janne Saar
8. „Õõsiti kõndides” - muusika ja sõnad Holger Tilk, esitaja StereoChemistry
9. „Üürnik” - muusika ja sõnad Jaan Pehk ja Madis Aesma, esitaja Kõök
10. „You ain't what I need” - muusika ja sõnad Lauri Pihlap, esitaja Lowry

de, Andris Avamere, Janis Juhanson ja Märt Murrik.

Türi kandist pärit tegijaid on EESTI LAUL 2009 finaalis teisigi: Sven Lõhmus oma lauludega „Destiny” ja „Rändajad” ning Jaan Pehk ansamblist Kõök lauluga „Üürnik”.

Pehk ütles, et pole end proovide tegemisega palju vaevanud, püütakse kohe kohapeal hakkama saada. „Ega seal polegi midagi proovida: taust tuleb lindilt, pillimehed kõiguvad niisama, laulda tuleb paraku otse,” viskas ta nalja. Neljapäeval esinetakse TV3e saates Värske Ekspress, laupäeval ETVs konkursi ot-

sesaates.

Pehk pidas lauluvõistlust lõbusaks ürituseks, mida pole mõtet liiga tõsiselt võtta. „Eks mingiaeg tule leppida lihtsalt rohkem nähtaval olemisega,” arvas ta. Enda laulu edu võimalusi hindas Pehk kümnele protsendile. „Minu jaoks on parim lugu Chalice'il, aga Kõök on ka täitsa OK,” märkis ta.

EESTI LAUL 2009 esimehe kontsert on ETV ekraanil laupäeval kell 21.40. Otsesaates esitatakse esimest korda ühel laval kõik kümme finaali pääsenud laulu.

TÜRI VALLAVALITSUS

Türi vallavalitsus 3. veebruaril:

- *pikendas kahe munitsipaalhorteri üürilepingut;
- *kehtestas Türi Muuseumile ruumide üüri piirmäärad;
- *eraldas kultuuri-, spordi-, haridus- ja noorsootöö ning külaliikumise ja seltsitegevuse tegevustoetusteks Türi valla 2009. aasta eelarvest 90 000 krooni ning projektide teostamiseks ja ürituste toetamiseks I poolaastal Türi valla 2009. aasta eelarvest kogusummas 145 847 krooni;
- *määras hooldaja ühele vallakodanikule, andis loa asenduskodus viibiva lapse ajutiselt perekonda võtmiseks, lõpetas ennetähtaegselt ühe sotsiaalkorteri üürilepingu, pikendas ühe sotsiaalkorteri üürilepingut;
- *väljastas Türi vallas Türi linnas Metsa tänav 3 asuva elamu rekonstrueerimiseks projekteeerimistingimused;
- *väljastas Türi vallas Türi linnas Anna Haava tänav 8 asuvale kinnistule uue elamu püstitamiseks projekteeerimistingimused;
- *väljastas OÜ-le Stenmarein kasutusloa Türi vallas Türi linnas Kaare tänav 33b kinnistule ehitatud viihalli kasutamiseks. Viihall võetakse kasutusse liivapritsi- ja värvimistööde ruumideks;
- *luges kolm jäätmevaldajat korraldatud jäätmeveoga liitunuks veosagedusega üks kord kvartalis kuni 01. märts 2010, luges 21 jäätmevaldajat korraldatud jäätmeveoga mitteliitunuks kuni 01. mai 2009, luges 20 jäätmevaldajat korraldatud jäätmeveoga mitteliitunuks kuni 01. märts 2010, luges 18 jäätmevaldajat korraldatud jäätmeveoga tähtajatult mitteliitunuks.

KERSTI VIILUP
vallavanema nõunik

SÕNUMID

Järvamaale kerkivad kiviaiad

21. jaanuaril lõppenud kiviaedade taastamise ja rajamise toetuste taotlusvoorus laekus PRIAsse 697 taotlust 219 km kiviaedade rajamiseks ja taastamiseks. Taotletud toetuse kogusumma oli ligi 107 miljonit krooni. Kõige enam taotlusi – 375, laekus Saaremaalt, kokku soovitakse toetuse abiga rajada ja taastada kiviaedu kõikides maakondades peale Põlvamaa. Populaarne oli kiviaiatoetus ka Pärnumaal (73 taotlust), Läänemaal (72) ja Harjumaal (65). Meetme eelarve on 10 miljonit krooni, toetusesoovid ületavad seda enam kui kümnekordselt. Järvamaalt laekus PRIAsse viis taotlust, mille põhjal eraldati 616 285 krooni. Käesoleva summa eest rajatakse või taastatakse kiviaedu Järvamaal 1105 meetri ulatuses.

Turvavarustuse kasutamata jätmisel karistused karmistused

Liiklusturvalisus saab alguse liikluskultuurist, selle tagamisel on oluline iga liikleja panus. Vigastuste ja surmaga lõppenud liiklusõnnetuste peamiseks põhjuseks on turvavahendite madal kasutatus. Et liiklusõnnetuste tekkimisel raskeid tagajärgi ära hoida, peavad sõidukid olema võimalikult ohutud. Selleks ongi ette nähtud turvavarustus. Selle kasutamine on liikluseeskirja järgi kohustuslik ja kasutamata jätmise liikluseeskirja järgi karistatav.

Liikluseeskiri näeb ette, et sõidukis, millel on turvavööd, peab sõitja olema turvavööga nõuetekohaselt kinnitatud. Kui lapse pikkus ei võimalda teda nõuetekohaselt kinnitada turvavööga, tuleb kasutada tema pikkusele ja kaalule vastavat turvatooli, -hälli. Seega peab turvavarustust kasutama sõidukijuht ja kaassõitjad nii esimestel kui tagaistmel

2008. aastal juulis juhtus Järvamaal Türi vallas Imavere-Viljandi-Karksi-Nuia teel liiklusõnnetus, kus sõiduauto sõitis teelt välja ja rullus üle katuse. Tagaistmel turvavööd mittekasutanud reisijad paiskusid sõidukist välja, üks neist hukkus sündmuskohal, teine suri hiljem haiglas. See traagiline lõpp oleks olnud olemata, kui neil oleks turvavöö olnud kinnitatud. Tagaistmel turvavöö kinnitamata jätmise on topelt ohtlik, sest sellega ohustatakse lisaks endale ka esimestel sõitjaid. Lapsevanemad ja ka kõik juhid, kelle autos on väikesed lapsed, veenduge enne sõidu alustamist, et laps on nõuetekohaselt turvavööga kinnitatud. Sõidukis lapse süleshoidjatele teadmiseks, et ükski inimene ei jõua last kinni hoida, kui liiklusõnnetus peaks juhtuma.

On piisavalt räägitud turvavarustuse kasutamise olulisusest, kuid see ei ole siiski kõigile liiklejatele mõju avaldanud. Kõige efektiivsemaks meetmeks on liiklejate käitumisharjumuste muutamine läbi karistuse. On ka karistatud, kuid rahatrahvi ei ole mõjutanud kõiki turvavarustust kasutama.

27. detsembrist 2008. a jõustus liikluseeskirja muudatus, mis näeb turvavarustuse kasutamise nõuete rikkumise eest ette rahatrahvi kuni 3000 krooni ja kui isikut on varem sellise teos eest karistatud, on rahatrahvi suurus kuni 6000 krooni.

TÄPSUSTUS

Eelmise lehenumbri artiklisse „Sportlik politseinik, kellele meeldib laulda”, sattus autori süül väike eksitus. Nimelt oli Alo Allemanni lauluõpetaja Virve Kaljula, mitte Merike Kaljula nagu ekslikult kirja sai pandud. Kuigi ka Merike Kaljula on läbi ja lõhki muusikainimene, on ta ju aastaid Türi muusikakoolis õpilastele klaverimängu õpetanud ja seda ka kõnealuse loo autorile. Aga see on juba pikem lugu...

Et tegijatel juhtub apsakaid, on ette tulnud varemgi. Ning just eelmisesse lehenumbri sattu mitmeid näpuvääratusi, mida tähelepanelikud lugejad kahe silma vahele ei jätnud. Paar tähevigat Türi kolledži keskkonnahariduse koordinaator Katrin Keevendi jutus sattusid sinna samuti toimetaja süül.

Vabandame!